

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház)
Telefon: 17-52 és 27-89 (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ
XX. évf. 71. sz. 1943 március 30 kedd

Előfizetési ár: havonta 3.80 P, negyed-
évre 11.— pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 16 fillér, vasárnap 30 fillér.

A Kormányzó Úr Bornemisza Gézá iparügyi miniszterre, Zsindely Ferencet kereskedelmi miniszterre kinevezte Varga Józsefet saját kérelmére felmentette állásától

Tuniszban fokozódott a harcok hevesége

A keleti front egyes szakaszain
vasárnap csaknem harcnyugvás
volt az olvadás miatt

Angol légitámadás Berlin ellen

A hivatalos lap keddi száma
a következő legfelsőbb elhatá-
rozásokat közli:

„A m. kir. miniszterelnök
előterjesztésére dr Varga Józ-
sef m. kir. titkos tanácsos, a
kereskedelmi- és közlekedés-
ügyi minisztérium vezetésével is
megbízott iparügyi minisztert
iparügyi miniszteri állásától,
továbbá a kereskedelem- és
közlekedésügyi minisztérium ve-
zetése alól saját kérelmére fel-
mentem, Bornemisza Géza m.
kir. titkos tanácsos, ny. ipar-
ügyi miniszter, az Ipari Munka-
szervező Intézet elnökét m.
kir. iparügyi miniszterre és dr
Zsindely Ferenc miniszterelnök-
ségi államtitkár, országgyűlési
képviselőt m. kir. kereskedelem-
és közlekedésügyi miniszterre
kinevezem.

A kinevezettekhez intézett
kéziratomat ide zárom.
Kelt Budapesten, 1943 márc.
29. napján.

Horthy sk.
Kállay Miklós sk.

Kedves dr Varga!

„A m. kir. miniszterelnök
előterjesztésére Önt m. kir.
iparügyi miniszteri állásától,
továbbá a kereskedelem- és
közlekedésügyi minisztérium
vezetése alól saját kérelmére
felmentem és ebből az alkalom-
ból Önnek a magyar közgazdasá-
gi élet nehéz viszonyai között
az ipar-, kereskedelem- és köz-
lekedésügyek irányításának
élen maradhatatlan buzgalom-
mal és odaadással, valamint
nagy szakértelemmel csaknem
négy éven át teljesített kiváló
szolgálatiért teljes elismeré-
semet fejezem ki.

Kelt Budapesten, 1943 márc.
29. napján.

Horthy sk.
Kállay Miklós sk.

Kedves Bornemisza!

A m. kir. miniszterelnök elő-
terjesztésére Önt m. kir. ipar-
ügyi miniszterre kinevezem.
Kelt Budapesten, 1943. márc.
29. napján.

Horthy sk.
Kállay Miklós sk.

Kedves dr Zsindely!

A m. kir. miniszterelnök elő-
terjesztésére Önt m. kir. keres-
kedelem- és közlekedésügyi mi-
niszterre kinevezem.
Kelt Budapesten, 1943 márc.
29. napján.

Horthy sk.
Kállay Miklós sk.

Dr Varga József

közül négy éven át töltötte be az
iparügyi miniszteri székét s há-
rom és fél éven át egyúttal ke-
reskedelem- és közlekedésügyi
miniszter is volt. Néhány gróf
Teleki Pál felkérésére 1939 ta-
vaszán kapcsolódott be a politi-
kai életbe; előbb (május 9-én)
államtitkár lett az iparügyi mi-
nisztériumban, majd két és fél
hónap múlva, július 25-én a
Kormányzó Úr iparügyi mi-
niszterre nevezte ki s ugyanez
év őszén a kereskedelem- és köz-
lekedésügyi tárca vezetésével
is megbízta.

Dr Varga József miniszteri
tevékenysége gazdag volt ered-
ményekben. Az építések és az
alkotások hosszú sora jelzi gaz-
daságpolitikai munkásságát. —
Közvetlenül a háború kitörése
előtt, illetőleg a háború első hó-
napjában vette át a két rendki-
vül fontos gazdasági tárca ve-
zetését s a háború által előírt
súlyos feladatok bő lehetőségét
adtak alkotó és szervező képes-
ségének kifejtéséhez s tudomá-
nyos felkészültségének gyakor-
lati értékesítéséhez.

A magyar gyáripárt nagy
szakértelemmel fejlesztette to-
vább, nagy körültekintéssel irá-
nyította a haditermelésre való
átállítást s kezdeményező sze-
repet játszott a háborúval járó
pótlanyagok és műanyagok al-
kalmazása és előállítására terén.

A közlekedés terén a nagy
alkotások sora fűződik dr Var-
ga miniszteréhez. Itt első-
sorban említendő a Szeretfalva
— dédai vasút megépítése, ami
a lehető legmostohább körülmé-
nyek között folyt le, de a kitű-
zött időre mégis elkészült s a
Székelyföldnek az ország vér-
keringésébe való bekapcsolásá-
val érezhető hatását. Ezenkívül
minisztersége alatt épült meg a
tiszapolgári és a medvei híd és
jelentős úthálózat.

Igen nagy összegeket juttat-
ott beruházási célokra a MÁV-
nak új mozdonyok és személy-
kocsik, de főleg új tehergépkoc-
sik gyártására, a posta és a
polgári repülés fejlesztésére. —
A háborús lehetőségekhez mér-
ten mindent elkövetett, hogy
külkereskedelmi kapcsolatainkat
fenntartsuk, ahol lehet ki-
méllyítsük.

Most, amikor közel négyévi
minisztersége után dr Varga
József saját kérelmére s a mi-
niszterelnökkel való legtelje-
sebb egyetértésben kiválik a
kormányból, újabb feladatok
várnak dr Varga Józsefre.

Dr Zsindely Ferenc

1891-ben született Kisvárdán.
Reformatus, nős. Középiskolai
tanulmányai után a jogi diplom-
át és az ügyvédi oklevelet a
budapesti egyetemen szerezte
meg. A háború kitörésekor ön-
ként jelentkezett szolgálatra és
majdnem három évet töltött a
fronton. Emléklapos tüzérfő-
hadnagy. 1919-ben mint minisz-
teri segédtitkár a kisebbségi
ügyek minisztériumába került.
1921-ben neveztek ki pénzügyi
titkárra a pénzügyminiszte-
riumba s ott szolgált képviselő-
vé történt megválasztásáig. Be-
utazta egész Európát, hivatalos
megőrzással több kereskedelmi
és pénzügyi tárgyaláson vett
részt Prágában és Bécsben.

Három cikluson át a komáro-
mi kerület mandátu-
mával került a hazába. Hosz-
szabb időn át töltötte be a Nem-
zeti Egység Pártja alelnöki
tisztségét. A Kormányzó Úr
1938 februárjában nevezte ki a
vadás- és közoktatásügyi mi-
nisztérium államtitkárára. —
1939 februárjában pedig gróf
Teleki Pál miniszterelnök mint
regi bizalmas munkatársát, a
miniszterelnökségre nyitva ál-
lamtitkárrá, Eötvös a bizalmi
állásban Bárdossy László és
Kállay Miklós miniszterelnök-
sége alatt is megmaradt egés-
zen miniszterre történt kine-
vezéséig.

Politikai tevékenysége mel-
lett Zsindely Ferenc a szakiro-
dalomban és a színpadon egyaránt sikeres multra
tekint vissza.

Bornemisza Géza

1895-ben született Munkácson.
Római katolikus, nős. A közep-
iskolai a debreceni piarista gim-
náziumban végezte, utána a mű-
egyetem gépészmérnöki karára
iratkozott be. Mint műegyetemi
hallgató 1915 májusában be-
vonult és az orosz harctérre ke-
rült. Mint tartalékos hadnagy
reszerelt, folytatta tanulmá-
nyait és igen jelentős szerepet
vett az egyetemi ifjúság életé-
ben. Ő alapította meg az egye-
temi zászlóaljot, majd a Hun-
gária Bajtársi Egyesületet,
amelynek tíz éven át vezére
volt. 1920-ban kitüntetéssel sze-
rezte meg a műegyetemi diplom-
át. Mint szakértő a Salgótar-
jáni Közszolgálat Rt.-hez ke-
rült s fontos szerepe volt a vi-
déki városok villamosításában.

Amikor vállalat 1930-ban
villamossági osztályát Hungá-
ria Villamossági Rt. néven ön-
állóította, ő lett az új vállalat

Nyolc nap óta tart már Tuné-
ziában az angolszász offenzíva.
Mint a legújabb német hadi-
jelentés közli, a megújuló táma-
dásokat a tengelyesapatok az
arconal több pontján vissza-
verték. Dél-Tunéziában meghí-
sultak az ellenség bekerítő moz-
dulatai, a német és olasz kötele-
kek itt mozgáharendőrt vá-
lasztva, tervszerűen új állásokat
foglaltak el.

A német véderő főparancsnok-
sága jelentésének kiegészítéséül
a Német Távirati Iroda a követ-
kezőket közli: Észak-Afrikában
a legutóbbi harcok során úgy
látszott, hogy ámenetileg helyi
válság fenyegeti a helyzetet, de
az átkaroló és áttörési kísérletek
sikeres elhárítása után a német-
olasz kötelekek most szilárdan
kezükben tartják.

Az első támaszpontoknak
március 28-án történt kiürítése
után a jelenlegi harcok a dél-
tuniszi védővezet mélységében
folytak. Az emberben és hadi-
anyagban sokszoros túlerővel tá-
madó ellenség helyi szembe-
támadásai során, valamint pán-
célos kötelekeknek az első tá-
maszpont jobbszárnya elleni
előretörése alkalmával már ed-
dig is rendkívül súlyos vesztesé-
geket szenvedett. Így a légi had-
erő egyik légharító hadoszta-
lya a legutolsó két nap alatt
14 ellenséges páncélost és ezzel
az északafrikai hadszíntéren ed-
dig több mint ezer páncélost

pusztított el. Ezzel az eredmé-
nyteljesen kapcsolatosan megjeg-
yzendő, hogy ez a siker rendkívül
emléltésre méltó. Míg a keleti
harctéren milliók harcoltak, itt
csak kis ezredek küzdtek. Míg
a keleti harctéren a hadsereg
végezhadműveleteket, itt né-
hány hadosztály vívta ki a ün-
tést.

Közvetlen Tuniszból jelentik,
hogy a brit 8. hadsereg rendki-
vüli erőfeszítéseket fejt ki
El Hamma irányában. A harcok
hevesége, amennyiben még le-
hetséges, fokozódott.

Ezen a vidéken Montgomery
csapatai négy nap óta a legelke-
seredettebb erőfeszítést fejtik ki.
A negyedik nap estéjén a brit
légi erő valamennyi rendelkezé-
sre álló harc gépét és bombá-
zóját az itt levő állások ellen ve-
tették harcra. Olyan heves légi
akció folyt le, amilyenre eddig
az afrikai hadszíntéren még nem
volt példa. Ennek ellenére sem-
miféle eredményt nem jelentet-
tek.

A KELETI HARCTÉRI HELYZET

Az egész keleti harctéren —
mint az Interim közli — a terep
egyre nagyobb mérvű felzárása
a nagyobb harc események be-
szűntetésére kényszeríti a har-
coló feleket. Vasárnap az egész
szakaszon csaknem harcnyugvás
volt. Míg a Donec arconalon és
az oréli szakaszon vállalkozá-

mint három évet töltött be, köz-
ben pedig több mint két és fél
éven át a kereskedelem- és köz-
lekedésügyi minisztérium veze-
tésével is megbízta a Kormány-
zó Úr, 1938 november 15-én ki-
vált az Imrédy-kabinetből s
1939-ben visszavonult a politi-
kától és ismét a gazdasági élet-
ben vállalt vezető szerepet. Az
Ipari Munkaszervező Intézet
élen igen eredményes munká-
ságot fejtett ki az ipari üze-
meknek hitellel való ellátása s
a háborús termelésre való ki-
bővítése és modernizálása terén.
Észak-Erdély visszacsatolása
után azonnal hozzáfogott az
erdélyi IMI megszervezéséhez s
ez intézet munkásságának hatá-
sát máris érzi Erdély ipara.

TOKES FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

salkkal megjavították a németek állásait, az északi szakaszon Sztaraja Russzánál, a Ladoga-tótól délre és Leningrad térségében a bolsevisták többször ezrednyi erővel, valamint sok löveg, páncélos és repülőgép támogatásával újból támadtak. Valamennyi támadást visszaverték a németek. Az egész déli szakaszon, ahol a hőmérő 10 fok melegei mutatott, a olvadás következtében csak helyi harcok és élénk rohamtevékenység volt.

A Doneczen a jég már a vízben zajlik és már csak néhány helyen kelhet át a gyalogság. Több arcvonalszakaszon a bolsevisták megkísérelték, hogy egy átkaroló támadással elvágják egy előre-tolt támaszpontot, de elszánt német támadás messze kiinduló állásaiak mögé vette vissza őket. A vasárnap elfoglalt Zsevszktől északkeletre gépesített kötelek jelentősen megrövidítették az arcvonalat azáltal, hogy rohammal el fogták egy, a bolsevistáktól szívesen védelmezett helységet. A bolsevisták e fontos támaszpont visszaszerzésére elmentamadási indítottak mintegy két gyalogezreddel. A támadást heves tüzvérségi tűz készítette elő és páncélosok, valamint csata-repülőgépek támogatták. A középső szakaszon a bolsevisták teljesen beszüntették támadásukat a német csapatok által újonnan elfoglalt állások ellen. Az északi szakaszon Sztaraja Russzánál a szovjet csapatok vasárnap nagy tüzvérségi támogatással és néhány páncélos harcbevételével több lövészerezzel újra megindították támadásukat, amelyeket részben már előkészületi állapotban szétverték a németek. Hasonló eredménnyel járt a szovjetnek a Ladoga-tó felé újra megindított támadása.

A SZOVJET CELJÁRÓL

egymásután jelennek meg nyilatkozatok. A Német Távirati Iroda ismerteti most egy new-yorki híradást, mely szerint Darwis, Amerika volt moszkvai nagykövete nyilatkozatot tett kézzé az egyik lapban, amely szerint Oroszország valószínűleg követeléseket fog támasztani a balti országokra, Besszarabiára, Finnország egy részére és eszleg Lengyelország egy részére. Küvetelni fogja nyugati határainak elegendő kiterjesztését (védelmi az európai támadás ellen). Befolyásos övezeteket fog bizonyára kívánni, hogy a tengerhez és melegvízi tengerhez kijárója legyen, különösen a Csendes-óceánon és a Földközi-tengeren. Kijelentette még, meg lehet engedni azt, ha a Szovjet-Unióval határos államok önként kéri felvételüket a Szovjet-Unióba, mert ez Amerika biztonságát nem fenyegeti. Mindenképpen az a fontos, hogy semmi olyan ne történjék, ami Oroszországban azt a gyanút kelthetné, hogy angol-amerikai egyetértés áll fenn szovjetellenes élel — fejeződik be a nyilatkozat.

A „Philadelphia Inquirer” Roosevelt elnökhözintézet nyílt levelet küldött a levél többi között a következőket mondja: „Hogyan tudnánk most meltrősséggel megszabadulni az Atlanti Chartától?”

Ennek a kérdésnek a felvetésével a lap nyilván azokra a kötelezettségekre céloz, amelyeket

az angolszász hatalmak a Szovjet-Unió irányában vállaltak abban az értelemben, hogy visszavonják a kis nemzeteknek annakidején adott biztosítékokat és az Atlanti Chartában erre vonatkozólag felvetett igényeket. Igaz, hogy az Atlanti Charta csak igen halározatlan megszőgezésben tett ígéreteleket a népek szabadsága tekintetében, mindamelllett ezek az ígéretek most nagyon feszélyezők, minthogy a Szovjet-Unióval kötött megállapodásokban az angolszász hatalmak a „befolyási övezetek” felosztása mellett foglaltak állást.

ROOSEVELT ÉS EDEN TANÁCSKOZÁSAI

Washingtoni jelentés szerint szombati délután újabb megbeszélés folyt le Roosevelt és Eden között a Fehér Házban és a megbeszélésbe számos magasrangú angol és amerikai személyiséget is bevontak. Az értekezleten résztvett lord Halifax washingtoni angol nagykövét, Hull amerikai külügyminiszter, Winant londoni amerikai nagykövét, Harry Hopkins, az amerikai haditermelési hivatal vezetője és William Strang, a szovjetoroszországi ügyek angol szakértője.

HADIJELENTESEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonal középső és déli részében vasárnap is csak helyi jelentőségű harcok voltak. Orellől északkeletre egy gyaloghadosztály gránátosai nyolc mélyrepülésben támadó ellenséges repülőgépből hetet, köztük

négy páncélos csatarepülőgépet lelőttek. Az Ilmen-tó felé és a Ladoga-tó mellett az ellenség ismét folytatta támadásait. Ezeket egész nap tartó harcokban — az ellenség súlyos veszteségei mellett — visszavertük.

Zsevszk város elfoglalása

A német véderő főparancsnoksága közli: A keleti arcvonalon a nap általában nyugodtan telt el. Csak egyes szakaszokon voltak helyi harcok.

Kurszktól északnyugatra páncélos gránátosok napokon át tartó, hazról házra folyó súlyos harcokban rohammal elfoglalták Zsevszk városát.

Északafrikában és a Földközi-tengeren

A német véderő főparancsnoksága közli: A tunéziai arcvonal több pontján az ellenség vasárnap is folytatta támadásait. A támadásokat az ellenségnek véres veszteségeket okozva visszavertük. Dél-Tunéziában az ellenség bekerítő mozdulatai megghiúsultak a mozgó harcmodorban küzdő csapataink elszánt ellenállásán és erőlesen végrehajtott ellentámadásaink következtében. A német és olasz kötelek ezen az arcvonalszakaszon tervszere

rűen új állásokat foglaltak el. Az olasz főhadiszállás közleménye: A tunéziai arcvonal déli szakaszán páncélosoktól támogatott heves ellentámadásaink keményen akadályozták az ellenség műveleteit. Túlnyomó ellenséges erők nyomása alatt néhány állást kiürítettünk. Az olasz és német repülőgépek szintén beavalkoztak a harcokba. Légi harcokban vadászipilótánk két ellenséges repülőgépet lelőttek. (MTI)

Rendkívül kemény harcok az áttekinthetetlen terepen

Berlin, márc. 29. Nemzetközi tájkoztató iroda jelenti a tunézi harcokról: Észak-Tunéziában a tengelycsapatok állásait vasárnap az angolok egész napon át széles arcvonalon támadták. Az első számú angol hadsereg gyalogos és páncélos haderői heves tüzvérségi előkészítés után előretörték, de kénytelenek voltak véres fejjel visszavonulni. A délutáni órákban a német és olasz védőállásokat ezen a vidéken hatrább kellett helyezni, mert az a veszély fenyegeti, hogy egy másik angol erősoport az oldalukba kerül. Egy német kö

telek, amelyet az angolok már átkaroltak és megadásra szólítottak fel, átcerkeltte magát a tengely új védő állásúg és több foglyon kívül magával vitt két angol gyalogsági löveget is.

Az áttekinthetetlen terepen rendkívül kemény és mindkét félre nagy veszteséggel járó harcok folytak. Március 29-én a hajnali órákban az egész szakaszon ismét felélenkülték a harcok események. Eredményükről eddig még semmit se lehet mondani. A Medjez el Bahál lévő arcvonal-kanyarulatban összegyűlekezett angol alakulatok vasárnap ismét támadást indítottak, a német útegek tüze azonban olyan eredményesen szétverte ezeket a csapatokat, hogy a tervezett támadás nem tudott kifejlődni. — (MTI)

Ankara, március 29. (Német Távirati Iroda.) Hétfőre tűzték ki a német-lörök kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalások megkezdését. (MTI)

Részletek a Berlin elleni légitámadásról

Berlin, márc. 29. A szombati esti órákban Berlin ellen intézett légitámadásról a következő részletek közlik:

Az ellenséges gépek délről közelítették meg a fővárost nagyobb kötelékben, nem, pedig hullámban. A főváros közepe fölé való berepülést a nagymértékben megerősített légvédelem megakadályozta és rendkívül hatásos zárótűzet vont a főváros magva köré. Az ellenséges gépek bombaterhűttől a délen lévő belváros felett igyekeztek megszabadulni. Kár ezen a vidéken keletkezett. A támadás erőssége nem múlta felül a legutóbbi. A magyar követségnek, újságíróknak nem történt bajuk.

A Montag Post emlékeztet arra, hogy a legutóbb Berlin ellen intézett légitámadáskor hamisított élelmiszerjegyeket is dobtak le. Figyelmezteti most a közönséget, hogy az élelmiszerjegyek felhasználása súlyos bűncselekmény, amelyet haborús rombolásnak minősítenek és halállal sújtanak. E jegyeket tehát mindenki haladéktalanul szolgáltassa be. (MTI)

Berlin, márc. 29. (NST) Brit bombázó repülőgépek a március 28-ára virradó éjszakán ismét heves támadást intéztek Berlin ellen. Illetékes katonai helyről mindjárt a támadás lezajlása után jelentést adtak ki a támadás lefolyásáról. A jelentés megállapítja, hogy a légelhárítás rendkívül sikeresen működött. Mielőtt az első bomba leesett volna Berlin fölé, már öt brit repülőgép lelévését jelentették. Tizenöt percenként közölték az egymásután lelévő, illetve eltárlalt brit gépek számát. A brit gépek nyugati és déli irányból kísérelték meg a légelhárító ágyúk zárótüzén keresztül Berlin légitereének elérését, az első hullám gépei azonban egyáltalán nem jutottak Berlin fölé s bombáikat céltalanul dobták le, sietve visszafordultak. A brit gépek második hullámát a légelhárító tűz szétszórta és nyugati irányban távozásra kényszerítette. A Berlin felé útnak induló brit gépek közül igen kevés jutott a birodalmi főváros légiterebe. A ledobott robbanó- és gyújtóbombák leginkább lakónegyedekre estek s épületekben okoztak kárt. A gyújtóbombák következtében lángborult épületek oltására azonnal megjelentek a tűoltóalakulatok s a lakosság erőkes közreműködésével mindent sikerült a tüzet lokalizálni. Ennek folytán nagyobb károk nem keletkeztek. A brit bombák ismét több kórházat és kinturintézményt találtak el.

Német hadijelentés

Az ellenséges légi erők a nyugati területek egyes helységei ellen intézett támadásainak a lakosságnak súlyos veszteségei voltak. Itt és a norvég partokon az ellenség nyolc repülőgépet veszített. A német nehézségi repülőgépek egy köteléke a hétfőre virradó éjjel újból robbanó- és gyújtóbombákkal árasztotta el Norwich ipari várost. (MTI)

Újabb légitámadás Rouen ellen

Paris, márc. 29. (NST) Vasárnap délben angol és amerikai bombavetőgépek jelentek meg Rouen városa fölött és nagy magasságból robbanó- és gyújtóbombákat vetettek két külső városnegyed lakóházaiba, valamint a város

más részeire. A bombák súlyos károkat okoztak. Eddigi megállapítások szerint 80 polgári személy meghalt, Rouen ellen ezúttal másodszor ismételték nagyobb légitámadást.

A tengeri háború mérlege

Berlin, márc. 29. (MTI) A Német Távirati Iroda értesülése szerint a Pearl harbouri támadás napjától 1943 március végéig a német, olasz és japán tengeri és légi haderők összesen több mint 45 millió tonnányi 2350 ellenséges kereskedelmi hajót pusztítottak el. Ezek közül csak a német véderő 1941 december 7. és 1943 március 25. között több mint 11 millió tonnányi 1782 ellenséges kereskedelmi hajót süllyesztett el. Az északamerikai hírszolgálati iroda jelentése szerint a pearl harbouri támadás napja óta az Egyesült Államok hajógyáraiban összesen 321 kereskedelmi hajót

bocsátottak vízre. Ha helyesnek fogadjuk el ennek az északamerikai jelentésnek az adatait, akkor az állítólag vízre bocsátott 321 hajó 3.100.500 tonnatartalmának felel meg. Tehát 45 millió tonnányi hajóvesztésig szemben 3 millió tonnányi újonnan épített hajóval — ez a mérlege a kereskedelmi háborúnak a pearl harbouri „fekete vasárnaptól” 1943 márciusának végéig. A német, olasz és japán buvárnaszádok, víz szinten járó tengeri haderők és a harci repülőgépek ötször akkora hajóteret süllyesztettek el, mint amennyit az északamerikai hajógyárakban építettek.

Japán-angolszász háború

Tokió, március 29. Mint a Domei Iroda jelenti a japán haderő március 27-én az Atsuta szigetekről (Aleuti szigetsorozat) nyugatra ellenséges hajóhadat vett észre. Miután két ellenséges páncélos és egy romboló találatot kapott, az ellenséges kötelek elmelekült.

Uj-Guinea egyik öblében és a Kanton szigeteknél a japán tengerészeti légi erők elsüllyesztettek egy rombolót s két szállítóhajót s egy órhajót. Az ütközetben 19 ellenséges repülőgépet lőttek le a japánok, ugyanakkor három japán repülőgép nem tért vissza.

Mussolini szemléje

Hadm. öv. márc. 29. (Stefani): Az olasz királyi légi erők megalapításának huszadik évfordulója alkalmából a Duce vasárnap reggel 9 óra 30 perckor a hadsereg a tengerészet a légi erők és a milícia vezérkari főnöke, a hadügyi államtitkár s a királyi csendőrség parancsnoka kíséretében az egyik katonai repülőterre érkezett, ahol a légi rajok, hadosztályok és dandárok tábornokai fogadták.

hogy szilárd elszántsággal tudtjuk minden erőnket a győzelem kivívására.

A Duce végül felment a megfigyelő toronyba és onnan nézte végig a légi alakulatok repülésükben végzett lögyakorlatait.

Kitört tűzhányó

Mint Mexikóból jelentik: Baraghosi Catiro város közelében működésbe lépett a Paracutin tűzhányó. A tűzhányó kitörése a lakosság körében vakrémületet keltett. Az emberek házaikból messze vidékekre menekültek. A láva már sok tanyát elpusztított. Nagy területet árasztott el a hamesős úgyhogy néhol már a 20 cm. vastagságot is elérő. A tűzhányó kitörése a mezőgazdaságban is sok kárt okozott. (MTI)

Hungária Filmstúdió Tökéletes férfi Főszereplők: Simor E., Jávör P., Bilicsi T., Pelhes S., Maklári Z. Előadások: 5 és 7 órakor.

Vigszínház mozgó Ma 5 és 7 órakor a legizgalmasabb képmű: Szerilem, bosszu, halál Lebilincselő történet a cári Oroszországból Főszereplők: Pierre Richard Willm. Vera Korne, Suzy Prin.

Leütötték és élve eltemették áldozatukat a balmazújvárosi gyilkosok

Megdöbbentő kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságot leplezett le a csendőrség — Sertéstolvajok bünszövetkezetének tagjai kértetés miatt követték el borzalmas tetteiket

Statáriális bíróság elé kerülnek a tettesek

A debreceni csendőrség megdöbbentő kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságot leplezett le a balmazújvárosi határában. Az áldozat, Lajter Imre még karácsony előtt eltűnt, azóta senki nem látta és csak most derült ki hogy gyilkosság áldozata lett.

Sertéslopásai kezdődött

A gyilkosságot a debreceni csendőrség sorozatos sertéslopások ügyében indított nyomozás során paltantotta ki.

Március 7-re virradó éjszaka a debreceni határban lakó Ricki Géza földbirtokostól elloptak 18 sertést. Ekkor a debreceni nyomozó alosztály irányítása mellett az összes környéki csendőrök bevonásával hatalmas arányú nyomozás indult meg a tettesek kézrekerítésére.

Heteken át tartó és fáradságos nem ismerő nyomozás a járőröknek sikerült a hajdúböszörményi határban a 18 darab sertést megtalálni. Először úgy látszott, mintha a sertések elkóboroltak volna, azonban a tanya színhelye, ahonnan a sertések eltűntek és a megtalálás helye közötti nagy távolság gyanút ébresztett a nyomozókban arról, hogy lopás következtében kerültek azok Böszörménybe. Háromnapos nyomozás után a járőrök megállapították, hogy a Ricki Géza földbirtokostól elloptak sertéseket a tolvajoktól Fehér Endre hajdúböszörményi sertéskereskedő vásárolta meg 2400 pengőért és azokat nyomban értékesítette K. Szabó Márton hajdúböszörményi lakosnál 3740 pengőért. Ezen adatok alapján a kihallgatás során kerültek meg az igazí tettesek id. Juhász Jakab és társai személyében. Id. Juhász Jakab kihallgatása során beismerte, hogy a büncselekményt Jakab és János nevű fiával követte el.

Több, mint száz sertést lopkodott össze hajdúböszörményi tanyákról a bünszövetkezet

A csendőrségi nyomozás megállapította a két Juhász fiú kihallgatása során, hogy itt egy állandó és jól szervezett tolvajbünszövetkezettel állnak szemben, melynek tagjai a mai közéleti helyzetet kihasználva, a sertéslopásokat páratlan felfánggal és olyan ügyességgel követték el, hogy csak hónapok múlva lehetett tetteiket kideríteni.

Idős Juhász Jakab beismerte, hogy a tolvajszövettségnek főirányítója ő volt, amelynek tagjai a két fián kívül Kiss János cseléd, debreceni határbeli, Lajter Imre cseléd, balmazújvárosi határbeli, Antal János sertésalkusz hajdúböszörményi és Fehér Endre sertéskereskedő hajdúböszörményi lakosok voltak.

Antal János marhalevelhamisító, Fehér Endre sertésértékesítő, a többi tag pedig a sertés beszerző. Ilyen körülmények között valamennyien beismerték, hogy 1940. év óta a Gyulahalmi bergazdaság sérelmére 9 darab, Kenyeres Károly debreceni határbeli lakostól 7 darab, Forrai nádudvari határban lévő Kishalom tanyájából 4 darab tenyészkany, Kuszik debreceni lakos háziállatából kétszer három darab kóvér és sovány, Vásáry testvérek újfehértói határbeli Kiszegszegyházai tanyájából 19 darab, Baál Vilmos szárhegyi tanyájáról 14 darab, gróf Semsey balmazújvárosi uradalmából 10 darab és Ricki Géza debreceni

azonban a leányomnak adott eszközök Imre nem követelte vissza, hanem helyettük két kocsit kért azzal, hogy amíg ő katonára lesz, viseljem azoknak gondját. Ez úgy is történt, azonban leszerelése után én megtagadtam az ígéretemet és Imre nek nem adtam oda a két sertést. Ebből kifolyóan napirenden voltak közöttünk az összeütközések. Én ezt a haragot néha 40-50 pengő adásával próbáltam csillapítani, ami azonban nemigen járt eredménnyel, mert Imre már a bíróság elé akart menni igazával.

Előre megintolt szándékmal!

— Mikor József fiam karácsonyi szabadságra hazajött, ezeket a körülményeket tüzetesen megbeszéltem és arra a megállapodásra jutottunk, hogy Imrét el kell tenni láb alól. Ezért 1942 december 22-én éjjel 10 órakor kiesültek a Nagyhorton levő uradalom sertésfiatábjába azzal, hogy újabb zsákmány kínálkozik...

— A helyiségbe érve én mentem elől lámpával — folytatta borzalmas vallomását id. Juhász. — Utánam jött Imre, majd Józsa fiam... kezében egy balta... En hirtelen — megbeszélésünk szerint — úgy fordultam, hogy kissé homályosabb legyen a helyiség és akkor Józsa a baltaval teljes erőből fejbe vágta Lajter Imrét. A gyerek felorvított, a vér szétspriccelt a koponyájából, aztán összeesett... Józsa fejére hajolt:

— Ennek vége! — mondotta.
— Akkor gyorsan ássuk el — feleltem.

Közösen ott helyszínen metelenre vetkőztettük, aztán a holttestet a dísznőől mögé egy ötven centiméternyi mélyre ásott gödörbe eltemettük...

A debreceni ócskapiacra értékesítették az áldozat ruáját

Id. Juhász elmondotta ezután, hogy az áldozatról lehúzott ruhákat behozták Debrecenbe és itt az ócskapiacra értékesítették 70 pengőért.

A pénz elköltötték és mindenkinek, aki Lajter Imre felől érdeklődött tőlük, azt mondták, hogy december 20 óta nem látták.

Élve temették el Lajter Imrét

Vasárnap a borzalmas kegyetlenséggel elkövetett gyilkosság ügyében bizottság szállt ki a helyszínre és felhantolták az áldozat tetemét. A bizottság tagjai voltak: dr. Schéda László kir. ügyész, dr. Nyerges Miklós vizsgálóbíró, dr. Ókrós Sándor egy-

eni magántanárs, dr. Horváth Arthur törvényszéki orvosszakértő és a nyomozást irányító Finta Imre csendőrszázados.

A törvényszéki orvosok véleménye szerint a gyilkosok, mikor áldozatukat leütötték, az a sérülés következtében nem halt meg, csak eszméletét veszítette. Halálát az élve eltemetés következtében beállott fulladás okozta.

Az ügyben dr. Schéda László kir. ügyész a mai napon elkészíti a vádiratot és néhány napon belül összeül a rögtönítélő bíróság, hogy ítékezzen a borzalmas kegyetlenséggel végrehaj-

lott gyilkosság tettesei felett.

Balmazújváros lakossága nagy felháborodással értesült a brutális kegyetlenséggel végrehajtott gyilkosságról és a helyszíni szemle alkalmával, ha nincsenek a tettesek erős csendőri fedezettel kísérve, talán meg is linceslik őket. Id. Juhász Jakab és fiai két esztendeje kerültek Balmazújvárosra Dunántúlról és a községben első perctől idegenkedéssel fogadták a pénzsóvár, kapzsi, gyanús viselkedésű embereket.

Albérlijével folytatott élethalál- küzdelem után másnap holtan találták egy 70 éves asszonyt a Ferenc József-út 42 szám alatt

A boncolás bordatöréseket és más súlyos sérülést állapított meg az idős asszony testén — A debreceni rendőrség elfogta az eltűnt albérlijét, aki beismerte, hogy összeverte az asszonyt

Megirtuk, hogy a Ferenc József-út 42. számú ház házfelügyelői lakásban holtan találtak a földön, arcára esve öz. Erdélyi Józsefné házfelügyelőt, 70 éves idős asszonyt. Az első benyomás alapján a helyszínre kiszállt rendőri bizottság feltételezte: — mivel a holttest közvetlen az ágy mellett hevert a földön, hogy Erdélyi Józsefné az ágyból, mikor rosszul lett és a földön szívszélhűdés érte... A testén található véraláfutások utódéseket is az esés folytán bekövetkezett sérülések tulajdonították, azonban mivel néhány gyanús nyomot is találtak, a vizsgálatot mégis megindították az ügyben, egyben a holttest felboncolását kérték.

Verekedés közben több bordája összetört az idős asszonynak

Öz. Erdélyi Józsefné holttestét vasárnap felboncolták a törvényszéki orvosi intézetben és a boncolás eredménye új fordulatot adott az ügynek. Kiderült, hogy nem valószínű, hogy hirtelen halálosat történt, hanem valószínűleg erősebb ütések okozták az idős asszony halálát.

Erdélyi Józsefné holttestén ugyanis a boncolás eredményeként több bordatörést észleltek, ezenkívül a teste más részein is voltak véraláfutások, melyek arra mutattak, hogy az öreg asszonyt valaki összeverte.

Először az egyik albérli

Császár Péter detektívfelügyelő intézkedésére nyomban megindult a nyomozás és Sany István detektív főtt Ferenc nyomozóval együtt újabb vizsgálatot folytatott le. Megállapítást nyert, hogy az idős asszonynak nem voltak hozzátartozói, csupán két albérlije volt, akik közül egyik, Kálmán Sándor nyugalmazott vasúti munkás eltűnt azon az éjszakan, mely után öz. Erdélyi Józsefnét holtan találták...

A rendőrség bravúros nyomozással kézrekerítette az eltűnt albérlijét... Még aznap este elfogták a Sport-szállóban és előállították a rendőrségre...

„Ököllel többször oldalba vágtam, aztán egy kicsit megropogtattam“

A rendőrségen kihallgatták Kálmán Sándort arra nézve, hogy miért hagyta el olyan hirtelen eddigi lakását. Kálmán elmondotta, hogy összeszólalkozott öz. Erdélyi Józsefnével, aki házsártos, nehézteremtésű asszony volt és ezért ment el a lakásból...

— Távozásakor nem történt

valami súlyosabb incidens? —

kérdezték a detektívek.

Kálmán Sándor előbb tagadta ezt, majd beismerő vallomást tett...

Elmondotta, hogy mikor összeszólalkoztak öz. Erdélyi Józsefnével, annyira felingerelte őt, hogy tettelegességre került a sor. Verekedés közben, mely mintegy tíz percig tarthatott, többször megütötte erősebben az öreg asszonyt.

— Ököllel többször oldalba vágtam, aztán egy kicsit megropogtattam... Ezután Erdélyi Józsefné összeesett, mint egy zsák... Azt hittem, hogy teszi magát és elhatározta, hogy mivel olyan esúnyán bánt előzőleg velem, nem maradok tovább egy perccig sem a lakásban. Vettem a holmimat és mivel biztos voltam benne, hogy csak teteti az eszméletlenségét, odakiáltottam neki az ajtóból:

— A bérem ügyis ki van fizetve elsejéig... én magával föbbet egy fedél alatt nem lakom... Azzal eltávoztam és addig is, míg állandó szállást találok a Sport-szállóba mentem.

A lakásból egyes tárgyak is eltűntek

A rendőrség Kálmán Sándor vallomása után is folytatja az ügyben a vizsgálatot egyes, újabban felmerült gyanús nyomokkal kapcsolatban... Ugyan is az a gyanu, hogy a lakásból Erdélyi Józsefné több értékes holmija eltűnt. Így keresnek egy aranygyűrűt és más tárgyakat is... Mások észre a magánul idős asszonynak zálogházából került elő és a további vizsgálat fogja megállapítani, hogy azt maga az idős asszony zálogosította-e el, vagy pedig a tettes.

A vizsgálat kiterjed arra nézve is, hogy maguk az ütések voltak-e olyan súlyosak, hogy eloldízhették halálát öz. Erdélyi Józsefnének. Mivel ez a boncolás adatai szerint nem látszik valószínűnek, inkább az tetelezhető fel, hogy az idős házfelügyelő nő a verekedés izgalmai következtében szívszélhűdést kapott és ez okozta halálát... Ez esetben csak halált okozó súlyos testisérítés miatt vonják felelősségre Kálmán Sándort... Ha azonban a nyomozás további adatai során olyan részletek kerülnek napfényre, melyek azt bizonyítanák, hogy a haláleset után eltűnt albérliének valami közve van az eltűnt tárgyakhoz, akkor arra nézve is kiterjed a vizsgálat, hogy nem-e rabló-gyilkosság esete forog fenn...

* „Halálsugár“ c. érdekesítő regény kapható kiadóhivatalunkban. Ára 80 fillér

Keresztény középosztály lapjai:

REGGELI MAGYARORSZÁG

PEST

MAGYARORSZÁG

Hétféli MAGYARORSZÁG

